

service public fédéral
**SANTE PUBLIQUE,
SECURITE DE LA CHAINE ALIMENTAIRE
ET ENVIRONNEMENT**

Directoraat-generaal Leefmilieu

EUROSTATION – Blok II – 2de verdieping
Victor Hortaplein, 40 bus 10
B – 1060 BRUSSEL

www.environment.fgov.be

Secretariaat van het Adviescomité SEA :

Claire PIENS
t : + 32 2 524 95 12
f : + 32 2 524 96 00
e :
claire.piens@environnement.belgique.be

Adviescomité SEA

Advies over de vraag of een beoordeling van de gevolgen voor het milieu al dan niet noodzakelijk is binnen de context van het Nationaal Programma voor het beheer van verbruikte splijtstoffen en radioactief afval

Betreft : **Toepassing van Art. 6, §3, 2° van de wet van 13/02/2006** betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's en de inspraak van het publiek bij de uitwerking van de plannen en programma's in verband met het milieu:

Is er al dan niet een strategische milieueffectenbeoordeling (SEA) vereist voor het Nationaal Programma voor het beheer van verbruikte splijtstoffen en radioactief afval?

Brussel, 11 september 2015

Overeenkomstig artikel 6, §3, 2° van de wet van 13/02/2006, werd aan het Adviescomité op 25 augustus 2015 de vraag voorgelegd door de Algemene Directie Energie, op verzoek van de ministers bevoegd voor Energie en Economie, of er al dan niet een milieueffectenbeoordeling vereist is voor de uitwerking van het Nationaal Programma voor het beheer van verbruikte splijtstoffen en radioactief afval.

Binnen de termijn vermeld in het bovenvermelde artikel (30 dagen), brengt het adviescomité voor de strategische milieueffectenbeoordelingen het volgende advies uit.

1. Context
 2. Toepassing van de federale SEA-procedure
 3. Conclusie
 4. Aanbeveling
-

1. Context¹

De **richtlijn 2011/70/Euratom** van de Raad van de Europese Unie van 19 juli 2011 tot vaststelling van een communautair kader voor een verantwoord en veilig beheer van verbruikte splijtstoffen en radioactief afval legt aan de Lidstaten de verplichting op om **nationale beleidsmaatregelen** voor het beheer van hun verbruikte splijtstoffen en hun radioactief afval in te voeren en te handhaven en om een **Nationaal Programma** uit te werken voor de uitvoering van deze beleidsmaatregelen, vanaf de productie tot de berging van de splijtstoffen en het afval, om **dit programma** voor de eerste keer tegen 23 augustus 2015 **ter kennis te brengen van de Europese Commissie** en haar in kennis te stellen van de belangrijke verdere wijzigingen. Naast dit Nationaal Programma, moeten de Lidstaten aan de Europese Commissie ook voor de eerste keer tegen uiterlijk 23 augustus 2015 en vervolgens om de drie jaar **een Nationaal verslag** over de uitvoering van voormelde richtlijn bezorgen.

Deze richtlijn werd omgezet in Belgisch recht door de wet van 3 juni 2014 houdende wijziging van artikel 179 van de wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980, wat de omzetting in het interne recht betreft van Richtlijn 2011/70/Euratom van de Raad van 19 juli 2011 tot vaststelling van een communautair kader voor een verantwoord en veilig beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval. Krachtens deze wet wordt **een comité opgericht** belast met het opstellen van het Nationaal Programma, het Comité van het Nationaal Programma genaamd.

De **ministers bevoegd voor Energie en Economie** maken, bij ministerieel besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, op voordracht van dit Comité en na raadpleging van de bevoegde regelgevende autoriteit, het Nationaal Programma op en bezorgen aan de Europese Commissie het Nationaal verslag over de uitvoering van de richtlijn.

Het Comité van het Nationaal Programma heeft in juni 2015 het ontwerp van het eerste Nationaal Programma bezorgd aan de ministers bevoegd voor Energie en

¹ Paragrafen overgenomen uit de brief, ter ondertekening van Nancy Mahieu, Directeur-generaal van de Algemene Directie Energie en bestemd voor Roland Moreau als Voorzitter van het Adviescomité SEA

Economie, inclusief het advies van de bevoegde regelgevende autoriteit. Voornoemd Comité heeft beslist om de **eerste uitgave van het Nationaal Programma** te beperken tot een **beschrijving, zonder nieuwe normatieve inhoud, van de bestaande toestand op 31 december 2014** op het gebied van de nationale beleidsmaatregelen voor het beheer van verbruikte splijtstoffen en radioactief afval, de uitvoering van deze beleidsmaatregelen en het nationale kader voor deze uitvoering. Deze beleidsmaatregelen werden vastgesteld overeenkomstig de wettelijke en reglementaire bepalingen, met name inzake leefmilieu, grensoverschrijdende impact en informatie van het publiek, die van kracht waren op het ogenblik waarop ze werden ingesteld. Deze beleidsmaatregelen liggen al jaren aan de basis van het veilig en dagelijks beheer van het radioactief afval en de verbruikte splijtstoffen van België.

Dit eerste Nationale Programma is een **document dat losstaat van het Afvalplan van het NIRAS²** dat bedoeld was om een antwoord te bieden op de vereisten van het koninklijk besluit van 30 maart 1981 houdende bepaling van diens opdrachten en werkingsmodaliteiten, dat aan het NIRAS de verplichting oplegt om te beschikken over een algemeen beheerprogramma op lange termijn voor het radioactieve afval.

2. Toepassing van de federale SEA-procedure

Wat het materiële toepassingsgebied betreft, maakt het Nationale Programma **geen deel uit van de in artikel 6, §1, 1° van de wet van 13/02/06 opgesomde plannen en programma's**. De tweede manier om te bepalen of een SEA vereist is, gebeurt via een categorie van **niet in de lijst opgenomen plannen**.

Om te beoordelen of een SEA al dan niet vereist is voor het ontwerp van nationaal programma voor het beheer van verbruikte splijtstoffen en radioactief afval, dient te worden verwezen naar **de bijlage I bij de wet van 13/02/2006** die de criteria bevat voor de vaststelling van de mogelijke aanzienlijke effecten van het plan of het programma. Het gaat om een **onderzoek per geval**: om in aanmerking te komen, moet het ontwerpprogramma beantwoorden aan twee criteria : 1) **een kader vormen voor latere vergunningen** en 2) **aanzienlijke gevolgen kunnen hebben voor het milieu**.

3. Conclusie van de screening – Advies van het Adviescomité

Op Europees niveau, werd tijdens de **werkvergadering van november 2014** over de nationale programma's, aan de diensten van de **Commissie** gevraagd om te verduidelijken of de **richtlijn 2001/42/EG** betreffende de strategische milieubeoordeling van toepassing is op de nationale programma's voor het beheer van verbruikte splijtstoffen en radioactief afval (artikel 12 van de richtlijn

² Waarover het Adviescomité SEA zijn advies heeft uitgebracht op 28/07/2010 en dat beschikbaar is via de website van de FOD VVVL : www.health.belgium.be >Milieu > Milieurecht > SEA Strategic Environmental Assessment > Het Adviescomité SEA> Uitgebrachte adviezen

2011/70/Euratom). De Commissie heeft het volgende geantwoord « *Elke LS zal zijn nationaal programma moeten evolueren op basis van de intrinsieke kwaliteiten en de inhoud ervan om te bepalen of het valt binnen het toepassingsgebied van en voldoet aan de voorwaarden van de artikelen 2 en 3 van de richtlijn.* »³

Op Belgisch niveau, blijkt uit de lezing van dit ontwerpprogramma dat de **screening negatief is**. Het vormt immers geen kader voor de goedkeuring van latere projecten, aangezien deze maatregelen vooral een **beschrijving zijn, zonder nieuwe normatieve inhoud, van de bestaande toestand** op het gebied van de nationale beleidsmaatregelen, de uitvoering van deze beleidsmaatregelen en zonder nationaal kader voor deze uitvoering. Dit ontwerpprogramma heeft vooral tot doel om **in grote lijnen de toestand te beschrijven, op 31 december 2014**, inzake het beheer van verbruikte splijtstoffen en radioactief afval en het verwijst voor de details zoveel mogelijk naar reeds gepubliceerde documenten. Het **identificeert de belangrijkste leemtes** en de geplande of te plannen acties en instrumenten om in die leemtes te voorzien. Dit eerste nationale programma **dient voor alles als roadmap voor de nationale actoren**.

Op basis van de criteria bepaald in punt 1 van bijlage I bij de wet van 13/02/2006, kunnen we bevestigen dat het voorgelegde ontwerpprogramma:

- **op dit moment dus geen kader vormt voor de toekenning van toekomstige vergunningen voor projecten**. Het heeft geen toekomstambitie en handelt eerder over het verleden, meer specifiek wat het dagelijks beheer betreft.
- niet als basis dient om een optie, een beheerscenario te kiezen, maar de balans opmaakt van de tekortkomingen.
- **de ligging van de afvalsites niet preciseert**.
- **geen enkele invloed heeft op andere relevante projecten of plannen**
- **geen significante impact zal hebben op het milieu**. De geest van de richtlijn 2011/70 EURATOM, beschreven in artikel 1⁴, lijkt eerder positief te zijn voor het milieu dan negatief. De memorie van toelichting bij de wet van 3 juni 2014 neemt deze doelstelling van de richtlijn over.

³ Uittreksel uit de brief met de vraag om kennisgeving aan de Commissie van het nationaal programma en het nationaal verslag op grond van de richtlijn 2011/70, gericht aan dhr. D. Wouters, permanent vertegenwoordiger van België bij de Europese Unie, gedateerd 13/04/2015.

⁴ Artikel 1 :

1. Bij deze richtlijn wordt een communautair kader vastgesteld om een verantwoord en veilig beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval te waarborgen, **zodat wordt vermeden dat op toekomstige generaties een onnodige last wordt gelegd**.

2. Deze richtlijn zorgt ervoor dat de lidstaten voorzien in passende nationale regelingen **voor een hoog veiligheidsniveau** inzake het beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval, teneinde werknemers en de bevolking te beschermen tegen de aan ioniserende straling verbonden gevaren.

3. Zij **zorgt ervoor dat aan het publiek de nodige informatie wordt verstrekt en dat het publiek betrokken wordt** bij het beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval, met inachtneming van de beveiliging en de eigendom van de informatie.

4. Onverminderd Richtlijn 96/29/Euratom vormt deze richtlijn een aanvulling op de in artikel 30 van het Euratom-Verdrag bedoelde basisnormen betreffende de veiligheid van verbruikte splijtstof en radioactief afval.

- Dit eerste nationale programma omvat **geen enkele nieuwe nationale beleidsmaatregel** maar compileert de verschillende nationale beleidsmaatregelen. Het zou dan ook niet vallen binnen het toepassingsgebied van de wet van 3 juni 2014 (*cf. supra*) die expliciet bepaalt dat « alle toekomstige nationale beleidsmaatregelen dienen te worden beschouwd als plannen of programma 's in de zin van de wet van 13 februari 2006 ».

4. Aanbeveling

Het Comité beveelt aan om opheldering te verschaffen over het institutionele parcours teneinde meer duidelijkheid te scheppen over de procedures, de interacties en de rolverdeling tussen de verschillende instanties.

In het licht van de bovenvermelde argumenten formuleert het Adviescomité het volgende advies :

« Voor het ontwerp van Nationaal Programma voor het beheer van verbruikte splijtstoffen en radioactief afval is geen strategische beoordeling van de gevolgen voor het milieu vereist ».

Conform artikel 14 §1 van het koninklijk besluit van 22/10/2006 betreffende de organisatie en de werking van het Adviescomité voor de beoordelingsprocedure van de gevolgen van de plannen en programma's die aanzienlijke effecten kunnen hebben op het milieu, werd dit advies unaniem uitgebracht.

